

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

อัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยที่เกิดจากความตื่นตัวในการรับเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ ๆ จากต่างประเทศของทั้งทางภาครัฐบาลและเอกชนนั้น ได้กระตุ้นให้เกิดการแข่งขันทางด้านเทคโนโลยีการผลิต และคุณภาพเนื้อหาผลงานสื่อมากขึ้น ดังนั้นจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกใช้สื่อเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจะแสดงให้เห็นหน้าที่ประการหนึ่งของสื่อ คือ การให้ข่าวสารแก่ประชาชน¹ แต่นอกเหนือจากหน้าที่ให้ข่าวสารแล้วสื่อยังทำหน้าที่เป็นกลไกในการอบรม และถ่ายทอดความคิด ค่านิยมของสังคมไปสู่ประชาชนได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์

โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน และได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีศักยภาพในการเข้าถึงสูงและมีอิทธิพลต่อผู้รับสารทุกเพศทุกวัย ทั้งนี้เพราะสื่อโทรทัศน์มีคุณสมบัติในการนำเสนอภาพและเสียงที่เหมือนจริงได้กว่าสื่อประเภทอื่น พร้อมทั้งดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้มากและรวดเร็ว และสามารถสร้างมโนทัศน์ผนวกกับนำเสนอภาพที่เป็นจริงให้ผู้ชมได้เห็น รวมทั้งถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ ทัศนคติ จากบุคคลหนึ่งสู่สาธารณะได้ง่าย นอกจากนี้สื่อโทรทัศน์ยังเป็นสื่อที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของคุณสมบัติด้านการรับสารของผู้ส่งสาร ทำให้โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมมากกว่าสื่ออื่น ๆ จึงถือได้ว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างมากสำหรับสภาพสังคมปัจจุบัน

ในปัจจุบัน เรียกได้ว่าแทบทุกอาคารบ้านเรือน ต่างมีโทรทัศน์เป็นสื่อให้ความรู้และความบันเทิงอย่างทั่วถึง รายการโทรทัศน์ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งทางด้านเนื้อหา สาระของรายการ การกำหนดช่วงเวลาการนำเสนอ รูปแบบในการนำเสนอ ความทันสมัยต่อเหตุการณ์ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่มีส่วนอย่างมากต่อการที่จะได้รับความนิยมจากผู้ชม และได้รับการสนับสนุน

¹D. McQuail อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ และ กาญจนา แก้วเทพ, ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), น. 107 - 111.

จากผู้สนับสนุนรายการ (Sponsor) จึงทำให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ (Production House) ต่าง ๆ จำเป็นต้องผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ ความแปลกใหม่ และกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อจะได้สามารถครองความนิยมของประชาชนไว้ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา เกิดการแข่งขันอย่างสูงในวงการโทรทัศน์ทั้งในด้านรูปแบบของรายการ เนื้อหา แนวความคิด (Concept) ของรายการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งยังมีรายการใหม่ ๆ รูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมายและมีผู้สนใจในธุรกิจสื่อโทรทัศน์มากขึ้นตามลำดับ

คุณสมบัติเฉพาะตัวของสื่อโทรทัศน์ในการเข้าถึงประชาชนได้คราวละจำนวนมาก และทำหน้าที่วัฒนธรรมแบบมีสื่อเป็นตัวกลาง (Mass-Mediated Culture) ได้อย่างดีเยี่ยมเพราะผู้ที่รับชมรายการโทรทัศน์ไม่จำเป็นต้องรู้หนังสือ สื่อโทรทัศน์มีรายการให้รับชมตลอดทั้งวัน รับรู้ได้ทั้งภาพและเสียง เป็นสื่อที่นำเสนอข้อมูล ข่าวสารถึงที่พิกาศภัย และที่สำคัญสามารถส่งสารไปยังผู้รับชมได้เป็นจำนวนมากในคราวเดียวกัน สื่อโทรทัศน์ยังได้รับการคาดหวังให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการเป็นกระบอกเสียงของคนทุกระดับชั้นในสังคมด้วย ดังนั้น สื่อโทรทัศน์จึงเป็นสื่อทางเลือกแรกที่บริษัทผลิตสินค้าอุปโภค บริโภคต่าง ๆ หมายปอง และเป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้รับความนิยมสูงสุดจากประชาชน

เมื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับการยอมรับ และมีอิทธิพลต่อประชาชนมากเท่าใดแล้วก็ต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของสื่อโทรทัศน์ด้วยเช่นกัน ดังนั้น สื่อโทรทัศน์มีหน้าที่สำคัญหลัก ๆ ดังนี้²

1. หน้าที่ในการเสนอข่าวสาร : จากความต้องการที่ต้องมีผู้คอยเฝ้ายามคอยดูแลความปลอดภัยในการเฝ้าคอยดูแลเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น โทรทัศน์ต้องมีหน้าที่รายงานเหตุการณ์หรือส่งข่าวสารให้ผู้อื่นได้ทราบด้วย
2. หน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น : มนุษย์ต้องมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งโทรทัศน์สามารถตอบสนองความต้องการนี้ได้เป็นอย่างดี
3. หน้าที่บริการบันเทิง : ความรื่นเริงบันเทิงใจ ความสนุกสนาน เป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหากันอย่างมาก เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ทุกคนในหลายรูปแบบ

²อรรถัย ศรีสันติสุข, “บทบาทหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์, หน่วยที่ 1-7 (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529), น. 116.

4. หน้าที่บริการการศึกษา : โทททัศน์จะทำหน้าที่ส่งเสริมความรู้และการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ศิลปะวิทยาการต่าง ๆ ในการนำไปใช้ประกอบอาชีพและเพื่อการอยู่ดีมีสุข

ประเภทของรายการโทรทัศน์

กระบวนการของการผลิตรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งให้ปรากฏสู่สายตาประชาชนได้นั้น มีขั้นตอน กระบวนการผลิตที่หลากหลาย และมีปัจจัยต่าง ๆ มากมายที่ประกอบกันขึ้นมา รวมกัน จนสามารถผลิตรายการโทรทัศน์ได้รายการหนึ่งขึ้นมา “คุณภาพ” และ “การตอบรับ” ของผู้ชมก็เป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ โดยความเป็นจริงแล้วผู้ผลิตจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ๆ เลยก็น่าจะได้ ดังที่ สุทธิติ ชัดตียะ³ กล่าวไว้ว่า “ก่อนที่จะเป็นรายการโทรทัศน์และนำแพร่ภาพออกอากาศได้นั้น ผู้กำกับการผลิตจำเป็นต้องมีหลักการการวางแผนโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการโทรทัศน์ กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย สารเนื้อหาของรายการ และรูปแบบของการนำเสนอรายการ ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของผู้กำกับการผลิต ก็คือ การวางแผน การปฏิบัติงานในระยะยาวอย่างมีขั้นตอน และสามารถมาใช้ในขั้นปฏิบัติการ (Implementation) ด้วย รูปแบบหรือวิธีการนำเสนอได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ซึ่งเราเรียกว่า ยุทธวิธี (Tactics) ดังนั้น ผู้กำกับการผลิตจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีทั้งยุทธศาสตร์และยุทธวิธี”

ในปัจจุบันมีผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จำนวนมาก อาศัยสื่อโทรทัศน์เป็นช่องทางในการนำเสนอรายการต่าง ๆ ซึ่งเผยแพร่ออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นรายการโทรทัศน์ไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาขึ้นมากกว่าในอดีต ซึ่งมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ก็เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมโทรทัศน์ที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยสามารถแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ในปัจจุบันที่น่าสนใจมีดังนี้⁴

1. รายการบรรยาย หรือการพูดคนเดียว ส่วนมากมักเป็นรายการที่เน้นเนื้อหาสาระ ลักษณะของรายการ คือมีผู้พูดมาบรรยาย ตัวอย่างของรายการประเภทนี้ เช่น รายการเพื่อ

³สุทธิติ ชัดตียะ, กว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์ รวบรวมบทความจากประสบการณ์งานโทรทัศน์ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โรงเรียนดอนบอสโก, 2544), น. 19.

⁴สมคิด ธีรศิลป์, การผลิตรายการโทรทัศน์ (AV 407) (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540), น. 46-48.

การศึกษาของสถาบันการศึกษา รายการรูปแบบแบบบรรยายนี้ อาจทำให้น่าสนใจมากขึ้นได้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น ใช้รูปแบบของการสนทนา การอภิปราย การบรรยายประกอบภาพวิดิทัศน์ เป็นต้น

2. รายการสนทนา เป็นการสนทนาระหว่างผู้ร่วมรายการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ร่วมสนทนาหรือเชื่อมโยงที่สนทนาซึ่งมีการกำหนดขอบเขตกันไว้ล่วงหน้าแล้ว คู่สนทนามีบทบาทเท่าเทียมกัน

3. รายการอภิปราย ต่างกับรายการสนทนาตรงที่ มีผู้ร่วมรายการมากกว่าอภิปราย จะมีการตั้งหัวข้อไว้แล้ว ผู้ร่วมอภิปรายจะพูดในเวลาที่กำหนดไว้ (ยืดหยุ่นได้) โดยมีผู้ดำเนินอภิปรายซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำการอภิปราย ซึ่งจะดำเนินการอภิปราย ช่วยเชื่อมโยงรายการ ช่วยเน้นและสรุปประเด็น แต่ไม่ร่วมอภิปรายด้วย

4. รายการสัมภาษณ์ ได้แก่การที่ดำเนินรายการเชิญแขกมาร่วมรายการเพื่อให้สัมภาษณ์ โดยผู้ดำเนินรายการเป็นผู้ถาม ไม่ใช่บทบาทในการร่วมสนทนา อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ต้องมีการเตรียมเนื้อหาและเตรียมบทไว้ล่วงหน้า

5. รายการเกมและตอบปัญหา มักจะมีผู้ร่วมรายการ ร่วมเล่นเกม ผู้ดำเนินรายการ ต้องมีความสามารถ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี จึงจะทำให้รายการสนุก น่าติดตาม

6. รายการสาธิตและทดลอง เป็นการแสดงให้เห็นจริงในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำให้ดู เช่น การทดลองวิทยาศาสตร์ รายการสาธิตทำกับข้าว ฯลฯ เป็นต้น

7. รายการเพลงและดนตรี วัตถุประสงค์คือทำให้ความบันเทิงแก่ผู้ชม มีทั้งรูปแบบการแสดงเป็นวง อย่างเช่น ดนตรีคลาสสิก การแสดงคอนเสิร์ต การจัดฉากและนำเสนอที่น่าทึ่งเป็นหลัก

8. รายการถ่ายทอดสด เป็นรายการที่มีจุดมุ่งหมายในรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นขณะเกิดเหตุ มีการบรรยายหรือเล่าเรื่องพร้อมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างทันที ทันใด

9. รายการสารคดี สารคดีหมายถึงรายการที่เสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยรายการนั้นให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลิน สารคดีมักเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจมีรายละเอียดแง่มุมเดียวหรือหลายมุม และวิธีการนำเสนอได้หลายลักษณะ สารคดีที่ดีควรมีเอกภาพ

10. รายการนิตยสารทางอากาศ เป็นรูปแบบรายการที่นำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ เหมือนนิตยสารของสื่อสิ่งพิมพ์ กล่าวคือนำเสนอเรื่องย่อย ๆ หลายเรื่องในรายการเดียว ถ้าเรื่องย่อยเหล่านี้มีเนื้อหาแนวเดียวกัน หรือกลมกลืนกันเรียกว่ารายการนิตยสารเฉพาะด้าน ถ้ามีเนื้อหาหลากหลายแตกต่างกันไป เรียกว่า นิตยสารทั่วไป ความสำคัญของรายการนิตยสารทางอากาศอยู่

ที่การเชื่อมโยงเรื่องย่อยแต่ละเรื่องให้เข้ากันได้อย่างสอดคล้องกลมกลืน แต่แตกต่างกันที่รายการสารคดีมุ่งเสนอเพียงเรื่องเดียว ขณะที่นิตยสารทางอากาศมุ่งเสนอหลายเรื่องในรายการเดียว

11. รายการละคร เป็นรูปแบบของการผูกเรื่อง และมีการแสดงตามท้องเรื่องที่เตรียมไว้แล้ว โดยมุ่งเน้นให้ผู้ชมได้รับความบันเทิง รายการละครมีทั้งเรื่องยาว ละครสั้นตอนเดียวจบ และละครสั้นหลายตอนจบ

12. รายการสาระละคร เป็นรูปแบบของการแสดงละคร และให้ความรู้ควบคู่กันไป วัตถุประสงค์ของสาระละครคือการให้ความรู้ โดยใช้ละครเป็นสื่อ เพื่อให้รายการน่าสนใจ น่าติดตามชมมากกว่าการใช้รูปแบบอื่น

13. รายการรูปแบบอื่น ๆ เช่น รูปแบบผสมผสาน รูปแบบปกิณกะ ผู้เขียนบทวิทยุโทรทัศน์สามารถสร้างสรรค์รูปแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอได้

สถานการณ์ปัจจุบันของรายการโทรทัศน์

ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ได้พยายามปรับปรุงการนำเสนอรายการสู่ประชาชนอย่างจริงจังมากขึ้นเพื่อจูงใจให้ประชาชนหันมาติดตามชมรายการจากสถานีของตนให้มากที่สุด เกือบทุกสถานีมีการปรับผังรายการที่ออกอากาศ เช่นการปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอข่าวเพื่อให้มีความสนใจน่าติดตามกว่าเดิม รวมทั้งการพยายามหาทางเลือกใหม่ในการนำเสนอสาระและบันเทิงสู่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านละคร จะพบว่ามีการนำเอาละครต่างประเทศเข้ามาออกอากาศมากขึ้น และมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงของแต่ละสถานี ทำให้ต่างก็ต้องพยายามปรับปรุงคุณภาพการนำเสนอของสถานี เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ชมรายการทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน ซึ่งความเคลื่อนไหวในแวดวงโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาลัยล้วนมีผลต่อการรับรู้ความรู้สึก และความนิยมของคนไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนไทย

รายการวาไรตี้โชว์ หรือรายการปกิณกะบันเทิง มาจากคำว่า Variety ซึ่งหมายถึงรายการบันเทิงประเภทเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ สำหรับประเทศอังกฤษเรียกรายการประเภทนี้ว่า Light Entertainment แต่ในสหรัฐอเมริกาและในประเทศไทยเรียกว่า Variety Show ซึ่งได้รับความนิยมสูงมาก รายการประเภทนี้ประกอบด้วยรูปแบบความบันเทิงหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการสัมภาษณ์บุคคล หรือรายการรูปแบบพูด (Talk Show) รูปแบบดนตรี รูปแบบตลก รูปแบบเกมการแข่งขัน (Game Show) และรูปแบบการแสดงโชว์พิเศษต่าง ๆ สาเหตุที่มีรูปแบบหลากหลายเช่นนี้ก็เป็นเพราะการจัดรายการวาไรตี้โชว์นั้น ได้รับการพัฒนามาจากการแสดงบนเวที (Stage Show)

ซึ่งเริ่มแรกนั้นเป็นการแสดงบนเวทีในโรงละคร โรงภาพยนตร์ ห้องโถงเต้นรำ หรือห้องบอลรูม มีผู้ชมเข้าไปชมการแสดงตั้งแต่การแสดงละครเพลง การแสดงดนตรีและการร้องเพลงสดหน้าวงดนตรีขนาดใหญ่ จนกระทั่งต่อมาได้มีการใช้กล้องโทรทัศน์ถ่ายทอดสดจากเวทีการแสดงจริง ๆ และพัฒนามาถึงการนำรูปแบบการแสดงนั้นมาจัดขึ้นในห้องส่งโทรทัศน์และบันทึกเทปไว้เพื่อนำออกอากาศ

เป็นที่น่าสังเกตว่ารูปแบบรายการต่าง ๆ ที่ถูกบรรจุให้เป็นส่วนหนึ่งของรายการประเภทวาไรตี้ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นจะสามารถแตกตัวออกมาเป็นรายการเดี่ยวโดดๆได้โดยไม่จำเป็นต้องเกาะติดกันเป็นกลุ่มเพื่อดึงดูดผู้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการทอล์คโชว์ ทั้งนี้ก็เนื่องจากความน่าติดตามของรายการดังกล่าวขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายการ ที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้ชมทำให้ผู้ชมรู้สึกตนเองเป็นส่วนหนึ่งของรายการของตน ยกตัวอย่าง เช่น รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตหรือสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ย่อมมีจิตวิทยาสูงกว่ารายการอย่างอื่น หรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้งทางความคิดจะดึงดูดความสนใจได้มาก ความขัดแย้งเช่นว่านี้ อาจเป็นความขัดแย้งระหว่างความคิดเห็นของคนสองคน ระหว่างคนกับสังคม หรือระหว่างคนกับธรรมชาติก็ได้ การโต้ตอบทางความคิดซึ่งนำไปสู่คำถามที่ท้าทายคำตอบ จะปลุกเร้าความสนใจของผู้ชม แต่ต้องเข้าใจง่าย รวมทั้งให้แง่คิดแก่ผู้ชม จึงย่อมได้รับความนิยมมากกว่ารายการที่ล้าลึก และซับซ้อน ประเภทของรายการโทรทัศน์ รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ จัดว่าเป็นรายการแบบผสมผสาน (Variety) ซึ่งเป็นรายการที่เน้นความบันเทิงหลายรูปแบบ

สาเหตุรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ได้รับความนิยมในปัจจุบันนั้น เนื่องจากเป็นรายการที่สามารถให้ความบันเทิงผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในรายการ อาทิ พิธีกร แขกรับเชิญ แพ้ชนะ เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย ฉาก แสง สี การแสดง ฯลฯ ขณะเดียวกันก็สามารถสอดแทรกสาระประโยชน์เข้าไปในรายการได้ด้วย และส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในช่วงไพรม์ไทม์ (Prime Time) และบางรายการยังสามารถทำให้ช่วงเวลาออกอากาศของตนเองเป็นช่วงเวลาไพรม์ไทม์ได้ เช่น รายการสี่ทุ่มแสบควร์ รายการจันทร์พันดาว เป็นต้น ซึ่งตรงกับความต้องการของคนไทย นอกจากนี้ผู้ผลิตรายการจำนวนมากให้ความสนใจผลิตรายการประเภทวาไรตี้ทอล์คโชว์ เนื่องจากเป็นรายการที่ทำง่าย งบประมาณไม่สูง แต่สามารถสร้างรายได้ที่สูงให้กับผู้ผลิตรายการ

รายการสุวิภา เป็นรายการโทรทัศน์ประเภทวาไรตี้ทอล์คโชว์ ผลิตโดย บริษัทเจ เอส แอล จำกัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี ทุกคืนวันศุกร์ เวลา 22.05-23.00 น. โดยเริ่มออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 รวมระยะเวลาในการออกอากาศมาจนถึงปัจจุบันเกือบ 2 ปีเศษ มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้หญิงอายุตั้งแต่ 18-45 ปี สำหรับรูปแบบรายการ

วาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” จัดเป็นรายการโทรทัศน์รายการใหม่ ซึ่งมีความหลากหลายของเนื้อหา รายการเป็นอย่างมาก เพื่อต้องการนำเสนอทางเลือกใหม่ให้กับผู้ชมรายการ เป็นเรื่องราวชีวิตของบุคคล ซึ่งไม่มีใครรู้จักมาเป็นแขกรับเชิญ ได้ทราบเรื่องลึกในใจ เรื่องลับที่ซ่อนไว้ไม่เคยบอกใคร ให้รู้เบื้องหลังของความสำเร็จ และวิถีคิดในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจให้ผู้ชมรายการ ซึ่งแขกรับเชิญมีทุกวงการ เช่น นักธุรกิจ นักการเมือง นักเขียน หรือบุคคลในแวดวงสังคมชั้นสูง ที่มีชื่อเสียง

แต่ในขณะเดียวกัน รูปแบบและเนื้อหาของรายการมีความคล้ายคลึงกับรายการอื่น ๆ จึงมีการคัดเลือกหาผู้ดำเนินรายการหรือพิธีกรมืออาชีพ คือ คุณสุริวิภา กุลตังวัฒนา ผ่านอาชีพพิธีกรมานาน 17 ปี เริ่มต้นประสบการณ์ในอาชีพพิธีกรจากรายการยุทธการขยับเหงือก ซึ่งปัจจุบัน คุณสุริวิภา เป็น“พิธีกรมืออาชีพ” ในฐานะ“พิธีกรเดี่ยว” ของรายการสุริวิภา ส่งผลให้รายการสุริวิภากลายเป็น 1 ในรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ที่สร้างเรตติ้งติดคนดูอันดับต้น ๆ ขณะที่ฐานคนดูก็ยิ่งขยายกว้างขึ้น จากเดิมเป็นรายการที่มีคนดูเฉพาะกลุ่ม มาสู่รายการระดับมวลชน (Mass) ที่มีคนติดตามดูมากที่สุดรายการหนึ่งในเวลานี้

จากจำนวนรายการที่มีมากขึ้น และในสภาวะการแข่งขันทางด้านการตลาดที่สูงขึ้น ส่งผลทำให้ผู้ผลิตรายการต่างพยายามหาวิธีการที่จะสร้างความแตกต่างทางด้านเนื้อหา สร้างความแตกต่างของแขกรับเชิญ และสร้างจุดขายเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้มากที่สุด นอกเหนือจากการสร้างเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมรายการแล้ว การคัดเลือกพิธีกรที่จะมาดำเนินรายการก็มีส่วนสำคัญจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง มีความสามารถ มีประสบการณ์ ปฏิภาณไหวพริบ ในการดำเนินรายการ เพื่อเป็นการดึงดูดให้ผู้ชมรายการติดตามรายการอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่ารายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นกระจกสะท้อนความเป็นไปของสังคม เป็นชุมแห่งความรู้ และแหล่งรวมของบันเทิงเรื่องราวของชีวิต เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงแนวความคิดเป็นพลังผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าเป็นการเพิ่มพูนความรู้และการรับรู้ต่อบทบาทของรายการนี้ให้กับผู้ชมมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงการรับรู้ของผู้ชมต่อรายการทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายการให้เหมาะสมได้อย่างแท้จริงกับผู้ผลิตรายการ และให้ประโยชน์กับผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตให้มีความสุขในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด

ปัญหานำการศึกษา

1. ลักษณะและแนวทางการผลิตรายการของผู้ผลิต รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นอย่างไร
2. เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชม รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นอย่างไร
3. การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิต รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นอย่างไร
4. การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่าง ๆ ของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ลักษณะและแนวทางการผลิตรายการของผู้ผลิต รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
2. เจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชม รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
3. การรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
4. การรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่าง ๆ ของรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เกี่ยวกับลักษณะและแนวทางการผลิตรายการ ตลอดจนเจตนารมณ์ต่อบทบาทของรายการต่อผู้ชมรายการ ส่วนที่ 2 กลุ่มสมาชิกที่ติดตามชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เป็นประจำ และกลุ่มบุคคลทั่วไปที่ไม่เป็นสมาชิกรายการแต่เคยรับชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ชมต่อลักษณะและแนวทางการผลิตรายการ ตลอดจนการรับรู้ของผู้ชมต่อบทบาทในด้านต่าง ๆ ของรายการ โดยวางรูปแบบการนำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ด้านระยะเวลา เก็บข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 4 เดือน ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2551

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

วาไรตี้ทอล์คโชว์ หมายถึง รายการบันเทิงทางโทรทัศน์ไทยที่มีพิธีกรที่เป็นนักพูด หรือนักแสดง หรือดารา มาเป็นตัวยืนโรงโดยการพูดเป็นหลัก หรือเป็นแกนนำของรายการกับแขกรับเชิญ ตลอดจนมีผู้ร่วมรายการอื่น ๆ ซึ่งอาจมีทั้งการพูดเดี่ยว การสัมภาษณ์ การสนทนาและการอภิปรายมาผสมกับรายการวาไรตี้ และแทรกความบันเทิงชนิดอื่น ๆ ผสมเข้ามาเพื่อสร้างความน่าสนใจ

รายการสุริวิภา หมายถึง รายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ ที่มีผู้ดำเนินรายการหลักคุณสุริวิภา กุลตังวัฒนา ผลิตโดยบริษัท เจ เอส แอล จำกัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี ทุกคืนวันศุกร์ เวลา 22.05 – 23.05 น.

ผู้ผลิตรายการ หมายถึง ผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ ซึ่งงานวิจัยนี้หมายถึงผู้ควบคุมการผลิตของรายการสุริวิภา

ลักษณะและแนวทางการผลิต หมายถึง ลักษณะการนำเสนอ ที่มีความเป็นแบบเฉพาะ โดยใช้จุดเด่นด้านภาพลักษณ์ของพิธีกร และสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ซึ่งจะทำให้แขกรับเชิญและผู้ชมมีความพอใจ ลักษณะเด่นของรายการคือ การเลือกแขกรับเชิญที่มีประวัติชีวิตที่น่าสนใจ

บทบาทของรายการ หมายถึง สิ่งที่ผู้ผลิตรายการประสงค์จะให้เกิดขึ้นต่อผู้ชมในลักษณะของการรับรู้ด้านความรู้สึก ความเข้าใจ ประโยชน์ที่ได้รับ เช่น ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ความรู้ แง่คิด แรงบันดาลใจ เป็นต้น

ผู้ชมรายการ หมายถึง กลุ่มผู้ชมรายการที่เปิดชมรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ ทีวี ทั้งที่เปิดรับเป็นประจำและเป็นครั้งคราว

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางความคิดที่ผู้ชมรายการ ได้ชมรายการสุริวิภาและตีความรูปแบบของรายการที่สัมผัสได้ แล้วตอบสนองกลับไปอย่างเหมาะสมแต่ละคน อาจจะตีความในรูปแบบรายการกันออกไปในทางต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับความคิดของผู้ชมรายการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ชมต่อรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา” ทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี เพื่อนำไปสู่สาระสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผู้รับสาร และผู้ส่งสารซึ่งเป็นหัวใจของการผลิตรายการโทรทัศน์ซึ่งจะทำให้ทราบถึงการรับรู้ในด้านต่าง ๆ จากรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ “สุริวิภา”
2. เพื่อที่จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการวาไรตี้ทอล์คโชว์ ในการปรับปรุงเนื้อหาและคุณภาพของรายการ ให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป
3. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดในการใช้สาระบันเทิง (Edutainment) เพื่อปลูกฝังค่านิยม ความคิด หรือความเชื่อที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชน
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภาพรวม ในการสะท้อนความเป็นจริงในสังคม อันจะนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหา หรือการจัดนโยบายทางสังคมให้สอดคล้องกัน
5. ทำให้เกิดประโยชน์ในการเป็นแหล่งข้อมูล องค์ความรู้ จากการปฏิบัติจริง สำหรับนำไปใช้ในเชิงวิชาการ และวิชาชีพต่อไป